

Funksjonell kommunikasjonstrening

08.02.18

Ulemper med rene reduksjonsprosedyrer

- Ekstinksjon - stoppe å forsterke en atferd
- Straffe-/svekkingsprosedyrer – timeout eller tap av privilegier
 - disse kan ha ubehagelige sideeffekter eller være uetiske å bruke i noen sammenhenger
- Barnet lærer ikke hva det skal gjøre istedet

Konsekvensstrategier

- Konsekvensstrategier på utfordrende atferd bør være så kortvarige som mulig
- Barnet bør så fort som mulig gis anledning til å utføre/lære en alternativ atferd

Maktkamper

- Det er lett å havne i maktkamper når krav skal stilles (negativ forsterkning)
- Barnets intensitet i motangrepene øker for hver økning i intensiteten fra den voksnes forsøk på å kontrollere situasjonen

Maktkamper

- Ikke gå inn i maktkamper hvis du ikke har tid eller overskudd til å fullføre
- Tapte maktkamper former barnets utfordrende atferd til over tid bli alvorligere og mer utholdende

Konsekvensstrategier

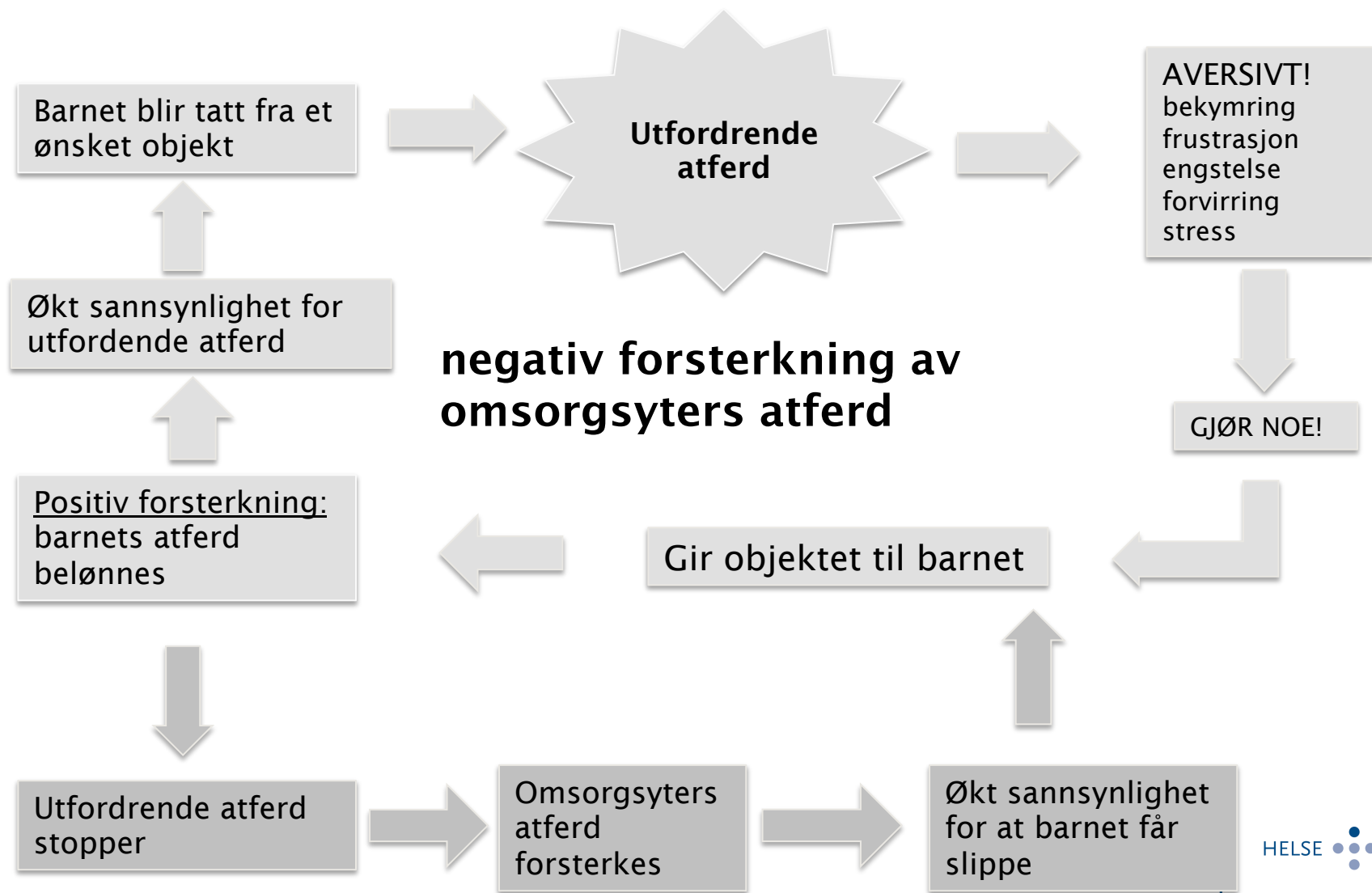
- Det viktigste med konsekvenser er at de strategier som er velges gjør den utfordrende atferden mindre effektiv og nyttig for barnet – og at belønningen for barnet for å bruke alternativ atferd vil være minst like god og helst bedre.

- **ALVORLIG SKADENDE ELLER SELVSKADENDE ATFERD SKAL IKKE KUN IGNORERES**

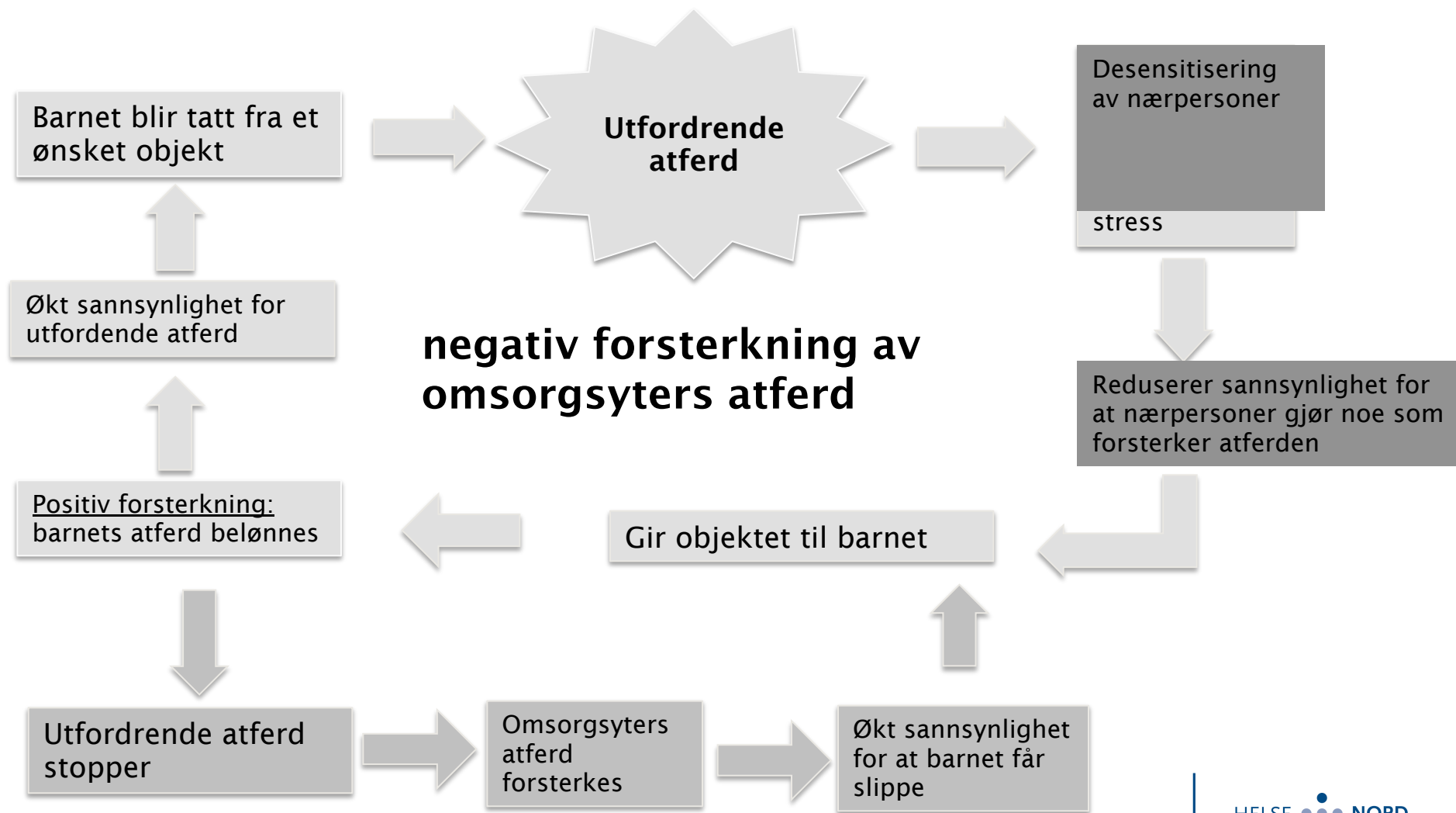

Gjensidig forsterkning

Bryte gjensidig forsterkning

Funksjonell kommunikasjon

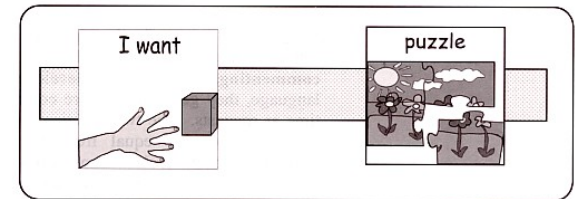
- Skaffe oss det vi trenger
- Be om hjelp
- Sette grenser og si nei
- Utrykke våre følelser

Funksjonell kommunikasjon

- Form:

- verbal kommunikasjon
- kroppsspråk og gester
- tegnspråk
- grafisk kommunikasjon som f.eks PECS
- talemaskiner
- kombinasjoner av systemer

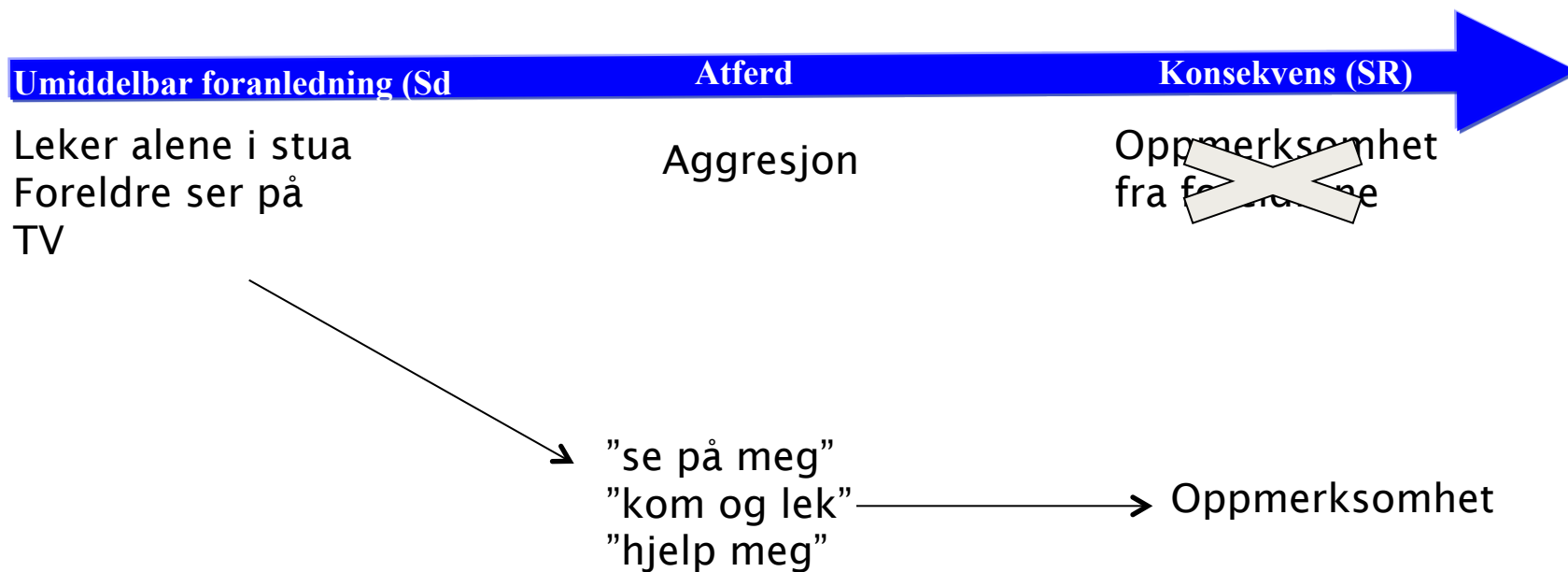

Funksjonell kommunikasjonstrening

”En prosedyre hvor barnet blir lært en alternativ respons til de samme forsterkerne som opprettholder atferdsproblemene” (Tiger et.al. 2008)

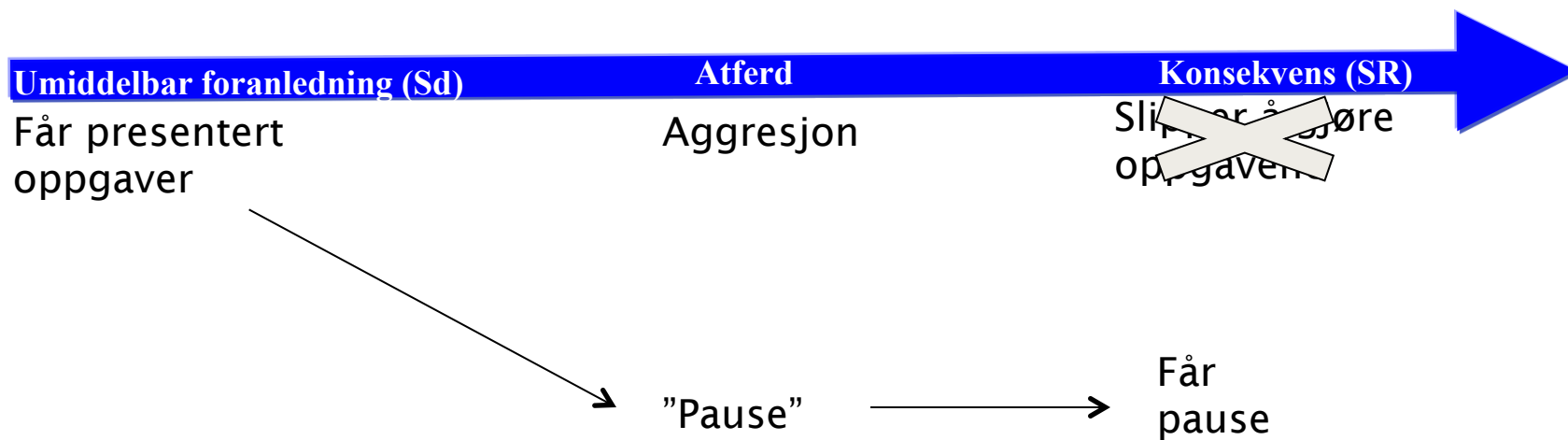

FKT - fremgangsmåte

1. Finne ut hva barnet oppnår med sin atferd (funksjonelle kartlegging)
2. Lære barnet å benytte en mer sosialt akseptabel atferd hvor barnet oppnår det samme
3. Ikke gi barnet det de vanligvis oppnår

Vurdering av barnets ferdigheter

1. barnet har nødvendige ferdigheter, men ikke tar disse i bruk
 - sørg for at den utfordrende atferden blir ineffektiv og at den alternative atferden blir effektiv
2. eller det ikke har nødvendige ferdigheter til selv å håndtere situasjonen på en annen måte
 - lag en plan for å lære barnet nye ferdigheter først

Eksempel på funksjonell kommunikasjonstrening (FKT)

Case: Funksjonell kommunikasjonstrening

- Gutt, 10 år, down syndrom,
- problematferd: slag, spark, kasting, kloring, klyping, lugging, spytting og stikking av gjenstander mot ansikt
- forløpere: trussel om aggresjon

Intervju av nærpersoner:

- **kontrollbetingelse:** inneholder ikke betingelsene som opprettholder problemhandlinger
- **testbetingelse:** inneholder betingelsene som man antar vekker og opprettholder problematferden

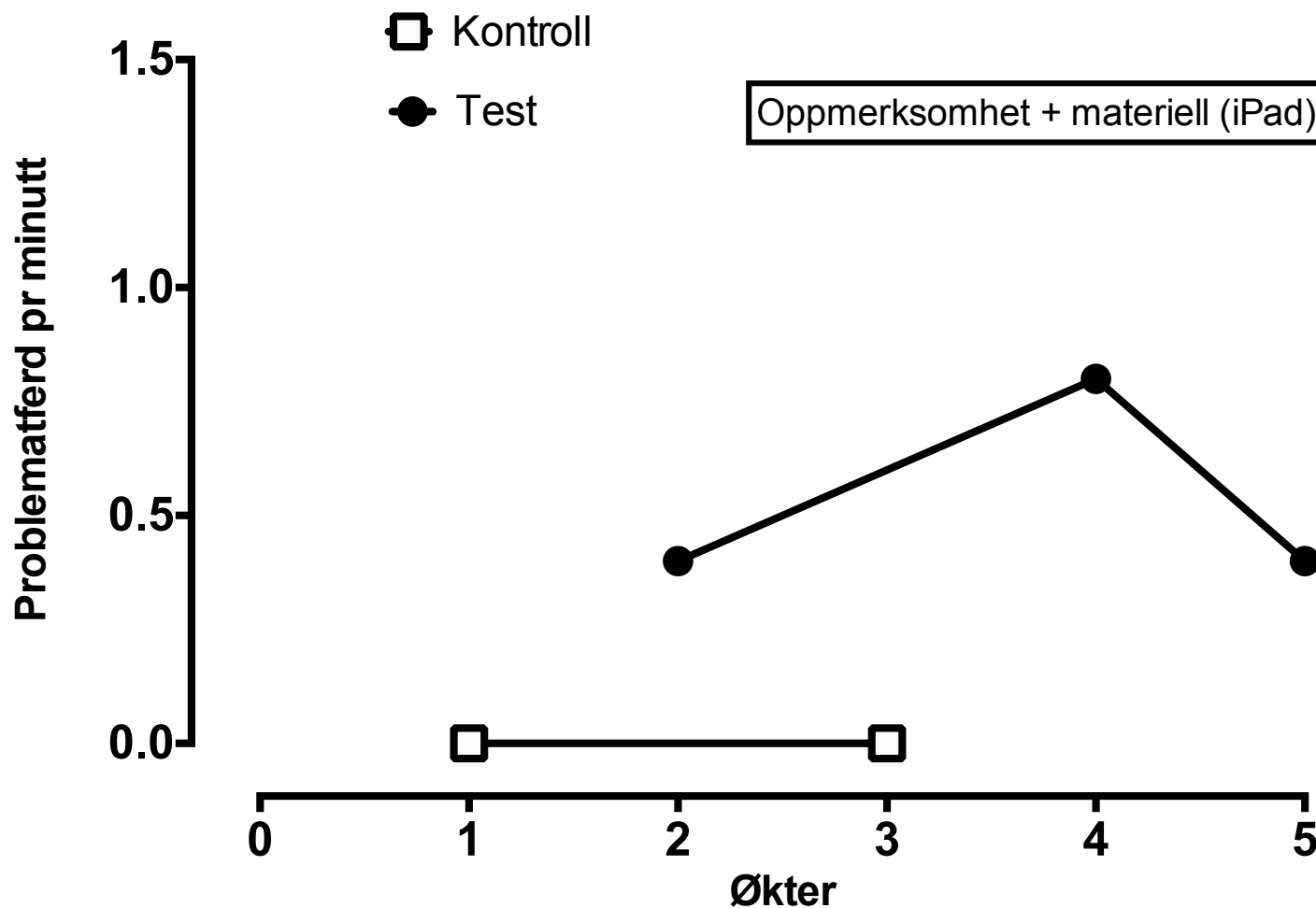

Nytt intervju:

- **kontrollbetingelse:** Full tilgang på oppmerksomhet, iPad
- **testbetingelse:** hvert 30 sekund: fjerning av oppmerksomhet (2 personer snakker sammen), fjerning av iPad,

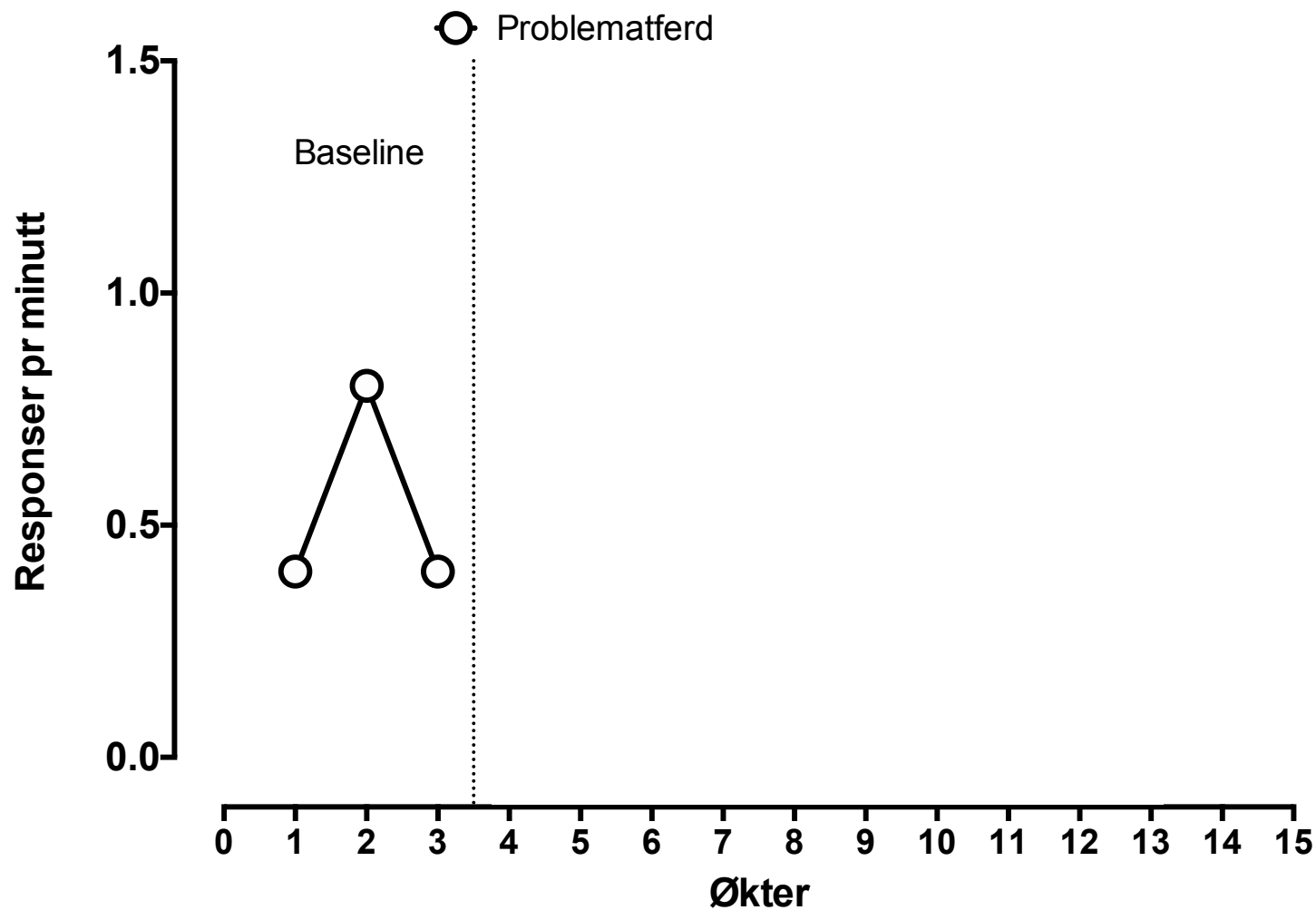

Analyse nr 2

Baseline

Funksjonell kommunikasjonstrening

1. Enkel FKT
2. Kompleks FKT
3. Toleranserespons
4. Toleransetrening
5. Generalisering

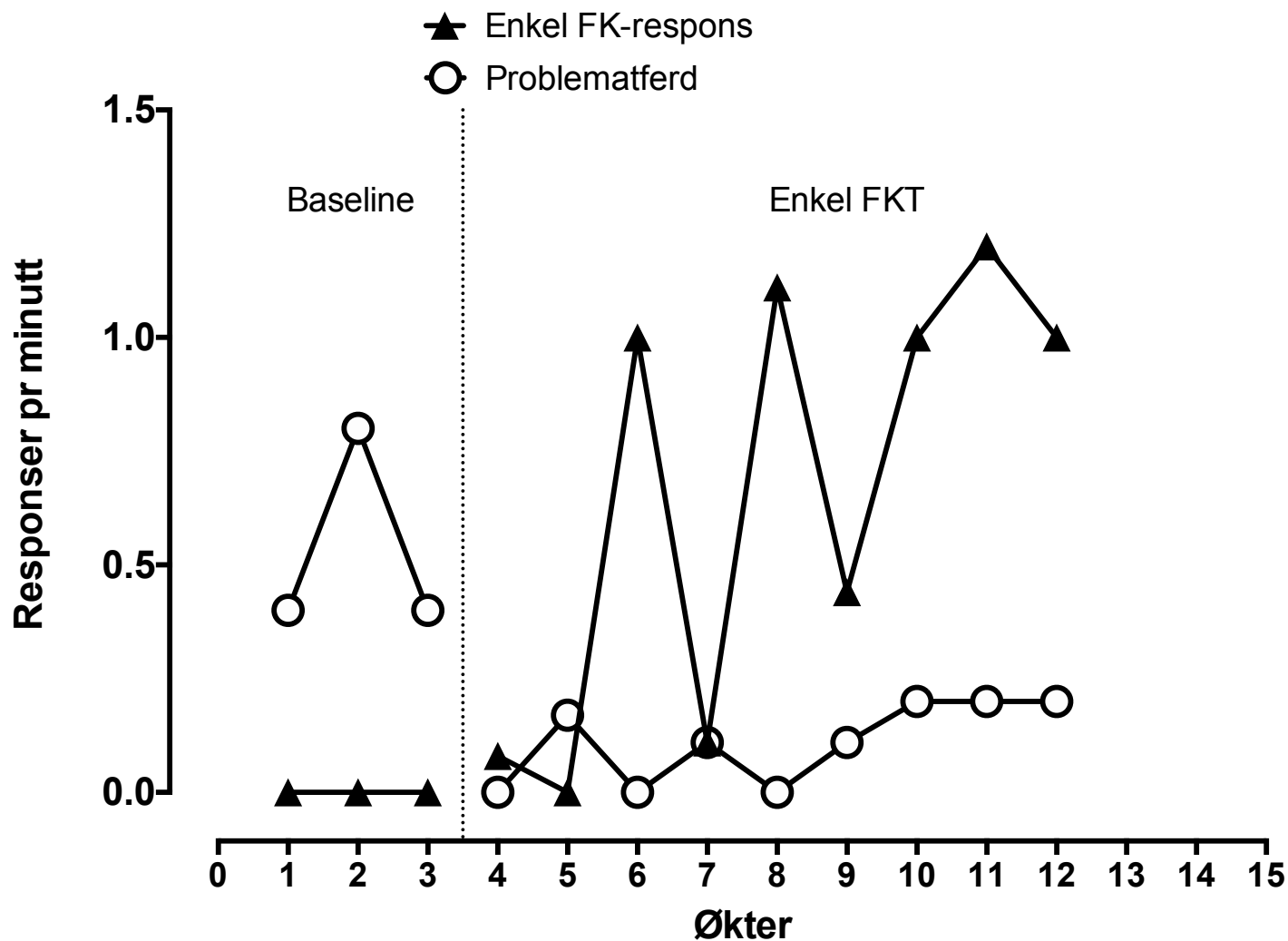

Hvordan lære

- Prompting: gi hjelp – fjerne hjelpen
 - vise, fortelle, modellere, peke osv
- Forming: Gradvis forsterke litt bedre resultat
- Sosial ferdighetstrening
 - Forklaring
 - Modellæring (eks video)
 - Rollespill
 - Praktisering
 - Tilbakemelding (feedback)

Baseline

Funksjonell kommunikasjonstrening

1. Enkel FKT
2. Kompleks FKT
3. Toleranserespons
4. Toleransetrening
5. Generalisering

Kompleks FKT

- Roe ned
- Kommunikativ henvendelse
- Sosial utveksling
- Setning

Funksjonell kommunikasjonstrening

1. Enkel FKT
2. Kompleks FKT
3. Toleranserespons
4. Toleransetrening
5. Generalisering

Toleranserespons

- Mikse inn forsøk med hvor barnet lærer å svare "OK" hvis den voksne sier "*nei*", "*ikke nå*" osv.

Funksjonell kommunikasjonstrening

1. Enkel FKT
2. Kompleks FKT
3. Toleranserespons
4. Toleransetrening
5. Generalisering

Toleransetrening

- Formål:
 - Barnet lærer å respondere på en rekke signaler på at det ikke kan få forsterker
 - Øke tiden barnet ikke er i ”forsterkertid”

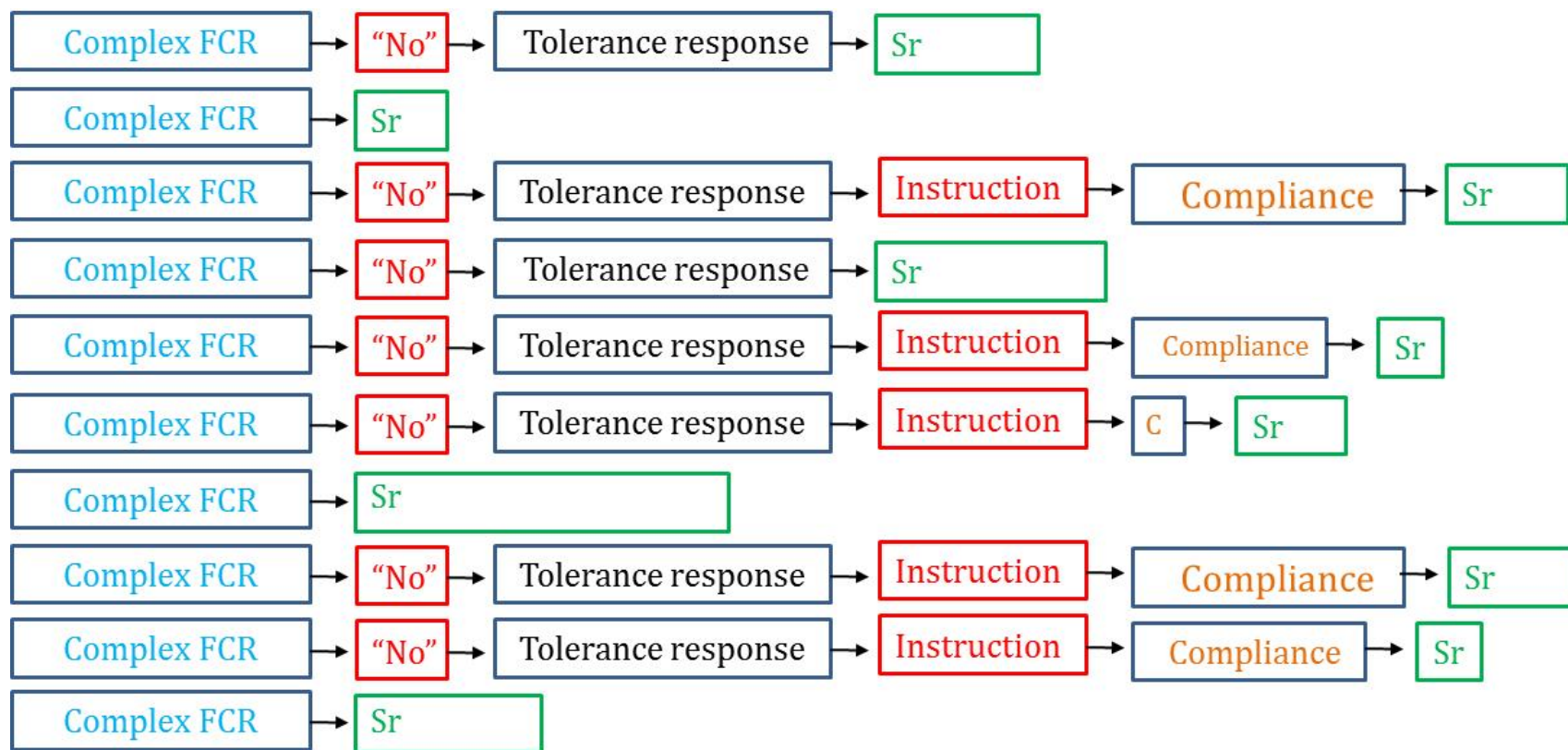

Trinn i toleransetrening

1. Enkel responskjeding: lette oppgaver
2. Kompleks responskjeding: flere og vanskeligere oppgaver

Hanley (2014) foreslår progressiv økning av utsettelse

Funksjonell kommunikasjonstrening

1. Enkel FKT
2. Kompleks FKT
3. Toleranserespons
4. Toleransetrening
5. Generalisering

Forskningsanbefalinger ifht FKT

(Tiger et.al. 2008)

- Valg av respons:
 - hvor lett å utføre for barnet?
 - hvor lett å forstå?
 - hvor lett å lære?
- Læringssettingen:
 - hvor?
 - hvem?
 - generalisering

Forskningsanbefalinger ifht FKT (Tiger et.al. 2008)

- Opplæringsmetoder:
 - naturlige eller tilrettelagte forsøk
 - prompting* (selvstendighet)
- Hva gjør man med problematferden?
- "Tynne" ut forsterkere gradvis for den kommunikative responsen
- Tidsbasert eller kravbasert utsettelse (jf. Hanley 2014)